

TRADIȚII ALE PRESEI ȘTIINȚIFICE

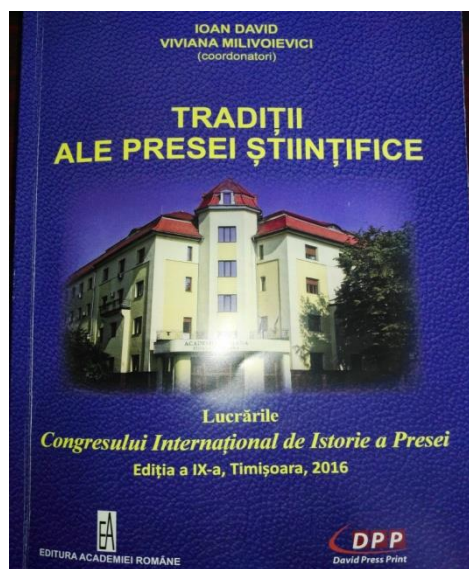
Lucrările prezentate la **Congresul Internațional de Istorie a Presei**,
Ediția a IX-a, Timișoara, 2016, Editura Academiei Române București,

Editura David Press Print Timișoara, p. 603

Ioan David, Viviana Milivoievi (coordonatori)

Vasile MAN

Universitatea de Vest “Vasile Goldiș” din Arad

Timișoara culturală, universitară și academică, Capitală Culturală Europeană, își merită pe deplin respectul și admirația pentru consecvența menținerii și promovării actului de creație prin studiile de cercetare științifică prezentate în volumul ce îl prezentăm în continuare.

Recent, a văzut lumina tiparului un excelent volum de cercetare științifică, *Tradiții ale presei științifice*, care cuprinde lucrările prezentate la **Congresul Internațional de Istorie a Presei**, Ediția a IX-a, Timișoara, 2016, Editura Academiei Române București, Editura David Press Print Timișoara.

Prestigioasa lucrare este dedicată Centenarului Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

Organizarea acestui **Congres Internațional de Istorie a Presei**, din 14-16 aprilie 2016 de la Timișoara, aparține Academiei Române și Asociației Române de Istorie a Presei,

în colaborare cu Institutul de Studii Banatice “Titu Maiorescu” al Academiei Române, Filiala Timișoara, Societatea Enciclopedică a Banatului, Institutul de Cultură a Românilor din Voivodina/Serbia. Parteneri: Consiliul Județean Timiș, Mitropolia Banatului, Televiziunea Română. Studioul Timișoara, Cramele Recaș, Muzeul Satului Bănățean, Fundația Națională a Revoluției din Decembrie 1989, Timișoara, Primăria orașului Jimbolia.

Importanța deosebită a temei, în dezbateri: o constituie actualitatea acesteia: *Tradiții ale presei științifice din țară și străinătate*, la care s-au prezentat 60 de lucrări, în patru secțiuni: **I Publicații științifice; II Tipologia publicațiilor științifice; III Popularizarea mediatică a științei și IV Figuri de jurnaliști. Particularități ale presei științifice.**

Lucrările **Congresului Internațional de Istorie a Presei** de la Timișoara, au fost prefațate de: **Acad. Păun Ion Otiman - Cuvânt de deschidere; Acad. Eugen Simion - Spiritul național și România profundă definesc “România culturii”. Priorități în atenția mass-media; Înaltpreasfinția Sa Ioan Selejan – Presa bisericească, punct de convergență între religie și știință.**

În cuvântul său de deschidere, **acad. Păun Ion Otiman** apreciază importanța temei **Congresului Tradiții ale presei științifice**, fiind un subiect actual și sensibil, într-un moment de referință, când se împlinesc 150 de ani ai Academiei Române și 65 de ani ai Filialei Timișoara a Academiei Române.

Rostul Academiei în buna folosire a limbii române este de o importanță vitală pentru identitatea noastră națională. Numită la început, Societatea Literară Română, avea ca principală misiune: ortografia limbii române, elaborarea gramaticii limbii române și a dicționarului. Academia a contribuit la desprinderea Bisericii Ortodoxe Române de Patriarhia Sârbă; înființarea de școli românești – măsuri ce aveau menirea să contribuie la unirea Transilvaniei și Banatului cu România.

Personalități de seamă, ca **Vicențiu Babeș**, prin activitatea de parlamentar și **Andrei Mocioni** în Senatul de la Viena, în perioada înfăptuirii Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, au contribuit la conturarea și consolidarea publicisticii românești a limbii române și a caracterului național al populației majoritare – românii, valori de apreciat și azi.

De la înființare, până la Unirea, din 1918, Academia a avut un rol foarte important în realizarea unității naționale prin limbă, presă, remarcându-se nume de scriitori publiciști și ierarhi ai Bisericii.

Importanți oameni de cultură din Banat și Transilvania au fost primiți în Academia Română – Ioan Slavici, Atanasie Marian Marienescu, Traian Vuia, Gheorghe Popovici etc.

Generația de azi – prin cercetători, studenți, masteranzi, doctoranzi, menționează **acad. Păun Ion Otiman**, au menirea să se înscrie în competiția de cercetare științifică europeană.

Academia Română, Universitățile și Centrele de cercetare trebuie să se implice în viața publică. Toate ideile și rezultatele activității de cercetare științifică să-și găsească loc în presă pentru dezbateră publică.

Fără a se implica în politică, fondul de inteligență investit în cercetare, trebuie făcut cunoscut prin presă, marelui public, pentru a forma o nouă generație care să se afirme pe plan național și internațional.

În viziunea **acad. Eugen Simion**, Spiritul național și România profundă definesc “România culturii”, domnia sa menționează câteva priorități pentru mass – media.

În fața procesului de globalizare și a internetului, prin care se asigură saltul în evoluția societăților, pentru a ne salva limba, tradițiile și identitatea, să facem apel la clasicii literaturii române. “Ei gândeau europenește. Kogălniceanu gândea bine reformele fundamentale. Le-a făcut împreună cu domnitorul Cuza”. Termenul “naționalist” nu trebuie identificat cu “extremist”, ci ca apartenent și apărător al ființei naționale române!

“Există o lume românească frumoasă și profundă”, apreciază **acad. Eugen Simion**, iar media românească o ignoră. Preferă negativismul, o demagogie a depresiei, în locul unei gândiri pozitive creatoare, fapt ce depinde de noi, pentru onoarea limbii și culturii române.

Vorbind despre *Presa bisericească, punct de convergență între religie și știință* **Preasfințitul Ioan, Mitropolitul Banatului**, arată că “presa bisericească trebuie să asigure caracterul obiectiv al informației și a perspectivei creștine asupra evenimentelor și dezvoltărilor științifice”. Este nevoie de promovarea dialogului dintre teologie și știință, dintre Tradiție și biserică și societatea contemporană, aflată sub influența **globalizării economice și a mentalității secularizante**.

Mesajul mediatic poate promova principii și valori, forme și viziuni și educă și instruiște cititorul, stabilindu-se un dialog între știință și teologie, în relații de armonie, benefică prosperității spiritual a publicului românesc.

Foarte interesant și actual este textul semnat de **Prof. univ./CSI dr. Crișu Dascălu** – *Publicații științifice între deziderate, iluzii și realitate*.

Plecând de la constatarea că “Informațiile științifice sunt difuzate fie prin cărți, fie prin publicații, tipărite ori în format electronic... Sintagma explozie informațională și-a pierdut de mult statutul metaforic”... întrucât “sporul informațional înseamnă întotdeauna și un spor al cunoașterii”. Autorul remarcă efortul uriaș, care trebuie investit în activitatea de triere, pentru a stabili valoarea științifică a unei publicații și a articolelor pe care le conține.

“Obsesia clasificărilor”, consideră autorul, este o maladie recentă, care “a promovat o cultură a explicațiilor” – ca o “Carte a recordurilor”. Începutul a fost făcut în anul 1963, când Eugen Garfield a înființat **Institut for Scientific Information (ISI)**, prin care s-a acreditat ideea că știința poate fi măsurată obiectiv, apărând și o nouă știință **Scientometria** pentru numărarea **citărilor** adunate de lucrările unui autor. Autorul are serioase rezerve, bine motivate, față de această evaluare ISI, care ar fi singura în măsură să evalueze valoarea științifică a unei lucrări.

“Constituțional”, prin luarea în considerare a numărului de citiri, subminează calitatea. Poate fi adevărat, dar partea pozitivă o constatăm în dorința de-a promova cercetarea științifică prin

lucrări de valoare. Nu este exclus ca performanța rezultatelor cercetării științifice să cunoască noi criterii de evaluare, în care să fie luate în considerare și **rezultatele practice ale cercetării**, indiferent de numărul de citiri.

În perioada interbelică, remarcăm o mare efervescentă culturală, prin apariția de noi reviste culturale. Astfel, **Ioan David (coordonator al acestui volum, împreună cu Viviana Milivoievici)** prezintă lucrarea “Banatul” (1926-1930) publicație de largă respirație științifică“

Revista “Banatul” (1926-1930) apărută la Timișoara, a avut de-a lungul timpului, mai multe subintitulări ca “revistă ilustrată”, “revistă literară - artistică – socială”, “Revistă culturală”, revistă culturală – socială - economică, devenind Organul Asociației Culturale din Banat, printre colaboratori, numărându-se și Lucian Blaga.

Revista “Banatul” a fost și rămâne un nume de referință pentru cultura din Banat și Transilvania. Prin publicarea, în coloanele revistei – spune autorul -, a unor articole, studii literare, în limbile germană, maghiară și italiană, putem afirma, că “Banatul” s-ar putea argumenta că este o revistă multiculturală.

În studiul său, *Revista de Studii Banatice – reper în presa academică bănățeană*, autoarea, **dr. Viviana Milivoievici**, după ce prezintă spațiul bănățean ca unul multicultural și multietnic, în care s-au interferat și s-au manifestat diverse valori, prin transferuri etnice și culturale, până la conectarea la valorile europene, arată aportul Academiei în favorizarea diversității culturale.

În acest sens, Institutul de Studii Banatice al Academiei Române – Filiala Timișoara, prin *Revista de Studii Banatice*, are un rol important în promovarea culturii în spațiul bănățean.

Analiza minuțioasă a volumelor de studii apărute în perioada 2011-2013, și impactul cultural al acestora în viața academică timișoreană, relevă importanța *Revistei de Studii Banatice* în reluarea și continuarea frumoaselor tradiții culturale ale Banatului.

Prin conținutul său cultural științific, revista pune la dispoziția cercetătorilor, dar și publicului larg, două teme fundamentale: **Istoria Banatului și Enciclopedia Banatului**.

Bazat pe o aprofundată activitate de cercetare științifică, studiul cercetătoarei **dr. Viviana Milivoievici** oferă date despre structura fiecărui număr prezentat. Astfel primul număr al *Revistei de Studii Banatice*, are ca secțiuni: Instituții bănățene; Arheologia spiritului, Evocări; Documente; Comentarii și Recenzii, care sunt dezvoltate, printr-o importantă muncă de cercetare. În încheiere, se arată că “”Revista reprezintă o adevărată carte de vizită și reflectă activitatea științifică și editorială a cercetătorilor Institutului de Studii Banatice “Titu Maiorescu”, dar și a colaboratorilor din diverse instituții, din țară, cât și din străinătate. Astfel, “*Revista de studii banatice*” își reconfirmă numele și locul câștigat între publicațiile academice românești”.

Buna pregătire, organizare și desfășurare a Lucrărilor Congresului Internațional de Istorie a Presei, Ediția a IX-a de la Timișoara, 2016, constituie o remarcabilă contribuție la afirmarea prestigiului activității culturale și de cercetare științifică în vatra de cultură a Banatului, a cărei metropolă, Timișoara are onoarea de-a fi **Capitală Culturală Europeană – 2021**. Din volumul mare de lucrări prezentate, considerăm relevant faptul, de-a menționa, în spațiul restrâns al unei recenzii, titlul publicațiilor prezentate sub egida generosului titlu: **Tradiții ale presei științifice**. Nominalizăm astfel din cuprins: revista “Familia”, “Revista de pedagogie”; revista “Rost”, “Analele Banatului”; Banatul (1926-1930), “Orizont”, “Revista bibliografică”, “Arte și meserii”, “Europa” și “Piramida”, “Tradiția”; “Învierea”, “Glasul bisericii”(1945-1989), “Paradox”, “Natura”, “Ziarul științelor și călătoriilor”, “Tribuna din Sibiu”, “Luceafărul”, “Analele Banatului”, “Poetica” etc. la care se adaugă Contribuția Studioului TVR Timișoara, conferințe științifice la Radio România în perioada interbelică și importante comunicări științifice, care aduc noi contribuții la cunoașterea culturii române, a presei din Banat și Transilvania.

